

अभिमानः प्रधानमहिषीत्वप्रयुक्तोऽहंकारः मानस्तत्प्रयुक्तइतरतिरस्कारकश्चित्तविकारः ॥ मातृष्वित्यस्यमदीयास्वितिशेषः ॥ अनुगतो राजायस्यास्तां कैकेयीं हेअंब आ
र्यां श्लाघ्यां कारय ॥ धारयेतिपाठेप्ययमेवार्थः तयासहमाविरोत्सीरित्यर्थः ॥ १९ ॥ भरतेच राजवृत्तिः कार्यं तत्रहेतुःअज्येष्ठाअपि राजानोहिनिश्चयेनपूज्याइतिया
वत् ॥ राजधर्ममनुस्मर ॥ अर्थज्येष्ठाहीतिपाठे अर्थेन राजरूपार्थेन ज्येष्ठाहियतोऽतःपूज्याइतिशेषः ॥ इतिराजधर्ममनुस्मरेति ॥ कतककृत्तु राजानमनु राज्ञःपश्चात्

अभिमानंचमानंचत्यक्त्वावर्तस्वमातृपु ॥ अनुराजानमार्यांचकैकेयीमंबधारय ॥ १९ ॥ कुमारैर्भरतेवृत्तिर्वर्तितव्याचराजवत् ॥ अ
र्थज्येष्ठाहिराजानोराजधर्ममनुस्मर ॥ २० ॥ भरतःकुशलंवाच्योवाच्योमद्वचनेनच ॥ सर्वास्वेवयथान्यायंवृत्तिर्वर्तस्वमातृपु ॥ २१ ॥ व
क्तव्यश्चमहाबाहुरिक्ष्वाकुकुलनंदनः ॥ पितरंयौवराज्यस्थोराज्यस्थमनुपालय ॥ २२ ॥ अतिक्रान्तवयाराजामास्मैनंव्यपरोरुधः ॥
कुमारराज्येजीवस्वतस्यैवाज्ञाप्रवर्तनात् ॥ २३ ॥ अब्रवीच्चापिमांभूयोभृशमश्रूणिवर्तयन् ॥ मातेवमममातातेद्रष्टव्यापुत्रगर्धिनी ॥
॥ २४ ॥ इत्येवंमांमहाबाहुर्वुवन्नेवमहायशः ॥ रामोराजीवपत्राक्षोभृशमश्रूण्यवर्तयत् ॥ २५ ॥ लक्ष्मणस्तुसुसंकुटोनिश्चसन्वाक्य
मब्रवीत् ॥ केनायमपराधेनराजपुत्रोविवासितः ॥ २६ ॥

आर्यां कैकेयीमभिवादयेत्यर्थः ॥ कैकेयीमभिवादयेतिपाठः ॥ कुमारैरेत्यादिप्राग्व
त् ॥ कैकेय्यावरबलेनाधिकत्वात् भरतस्यच राजदत्तार्थवत्त्वेन ज्येष्ठत्वात्तयोरभिवादनमंबायायुक्तं ॥ तद्वैमुख्यनिवृत्तयेच राजधर्ममनुस्मरेत्याह ॥ २० ॥ भरतोमद्वच
नेन कुशलंवाच्यः ॥ सर्वासु मातृषु न्यायमनतिक्रम्यवृत्तिर्वर्तस्वेतिवाच्यः ॥ २१ ॥ वक्तव्यश्चेतिभरतइतिशेषः ॥ राज्यस्थं प्रधानराज्यस्थं ॥ २२ ॥ व्यपरोरुधः रा
ज्याद्भूषयेत्यर्थः ॥ तस्यैवाज्ञाप्रवर्तनात् मदनुग्रहायतस्यैवाज्ञाप्रवर्तयन् ॥ कुमारराज्येजीवस्व तोषंकुरु ॥ २३ ॥ अब्रवीदित्यादिवाक्यंभरतंप्रत्येव अब्रवीदित्यादिश्लो
कद्वयं प्रक्षिप्तमितिकतकः ॥ २४ ॥ २५ ॥ अथलक्ष्मणवाक्यमाह ॥ लक्ष्मणइति ॥ केनेत्यादिसार्धसप्तश्लोकास्तद्वचः ॥ २६ ॥